

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézandók.

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában van, hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok bérmentve küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Előfizetési árak: Helyben, Vidéken, Egyszeri ár, Féléves ár, Negyed évi ár, Egy óra... Hirdetések díja: Nyolcz hasábos petitor egyasori hirdetésnél 6 kr.

A bukott cselszövé.

Szomorú, de a figyelmes szemlélő előtt nem szokatlan tünények azok, melyek az önmagát túltelt ember szellemi és fizikai hanyatlását kísérik.

És a természet ezen kéréshetetlen törvényei alól alig van kivétel, s éppen a leghatalmasabb lángszek hanyatlásánál lépnek föl e szellemi kór tünetek — ami különben igen természetes — a legkirívóbban.

Ennek a szomorú dekadenciának példáját tapasztaljuk minduntalan s mindig feltűnően, valahányszor Bismarck herczegnek egy újabb enuncziációjával állunk szemben.

Bukása után szerette volna a szolgálatban álló közegek által elhitetni a világgal, hogy a béke veszélyeztetve van nélküle, de azóta elég idő telt el, hogy beigazoldójék, miszerint ellenkezőleg, a béke csak megerősödött, amióta nem ő támogatja.

Most a magyar király rohnstocki látogatása alkalmából megint fecseg az ő szócsóna a „Hamburger Nachrichten” hasábjain; fecseg czélatos maliciával választott legalkalmatlanabb időben, éppen akkor, midőn a két állam fő hova-tovább még szorosabbra készül fűzni a kölcsönös oltalom és barátság kötelekét.

A szövetség meghosszabbítására olyan találkozás nem lehet alkalmas, amelyen Umberto király nem vesz részt. Másrészt azonban Umberto király távollmaradásából nem lehet arra következtetni, mintha Olaszország a hármass szövetségből ki akarna lépni.

Ez ugyan elég világos, de bizonyos jóakarattal rá lehetne fogni, hogy nem czélatos. De hát Bismarck most — miután rá nézve vége van a komédiának — levetette az álarcot s távolról sem arrogálja magának, hogy Ausztria-Magyarország barátjának tartassék. Eppen ezért azokat, kik eziránt talán még mindig kétségben volnának, a következő kijelentésben teljesen tájékozta:

„Nem látszik kizártnak az a lehetőség, hogy Rohnstockban megkísérik az ellentéteket Ausztria-Magyarország és Oroszország között a német politika részére Bismarck által ajánlott misszió értelmében s a világéke érdekében közvetíteni és kiegyenlíteni.”

Arról, hogy miként értelmezendő a Bismarck által ajánlott misszió a német politika értelmében s a világéke érdekében, a további sorokban ad félre nem érthető felvilágosítást:

„Ha nem tudnók biztosan, mi fog történni Rohnstockban, azt még is határozottan tudhatjuk, aminek ott történnie nem szabad. Sohasem fog beteljesedni bizonyos politikuskok ama várákázása, hogy Németország osztrák és magyar szövetségese érdekében a keleten közvetlenül érdekelt félnek tekintse magát, sőt az osztrák-magyar monarchia érdekében beavatkozzék.”

Ime, ez volt Bismarck politikájának a hiszekegye velünk szemben. Tehát azért viseltük a porosz szövetség minden konzekvenciáit eddig, hogy annak egyetlen díjától ily rosszhiszemű fondorlat által megfosztassunk.

A királyi táblák decentralizálása. A kir. táblák szétszórása tárgyában — mint az „Ügyvédek Lapja” írja — szerdán tekezlet volt az igazságügyminiszterrel, aki az iránt kért véleményét, hogy a decentralizációnak másban való végrehajtása esetén mi módon kellene a szüneti törvényt módosítani?

A miniszteri „germanizálás.”

„Nemzet”-nek általunk táviratilag már jelzett demetáló és a belügyminiszter germanizáló utasítására vonatkozó cikke így hangzik:

A „Budapesti Hírlap”-ban már ismételve, legutóbb pedig annak 256-ik számában, valamint más fővárosi napilapokban is bizonyos következetességgel jelennek meg közlemények, melyek a belügyminiszteriumban állítólag gyakorolt germanizációval foglalkoznak.

Mínhogy a szobor-bizottság nemcsak a szobor történetét óhajtotta közzétenni, hanem nyilvános nyugtázását is azon összegeknél, melyek készítéséhez jutottak; ez okból elhatározta, hogy a legszerényebb napszámostól a dugszadagokig mindenkinnek neve a kimutatásba fölvetessék, ki-nek neve az adakozása ismeretes. Fajdalm, az adakozók egy nagy része ismeretlen maradt, ezek találjanak megnyugasztást abban, hogy a gyűjtőív tulajdonosa magát a gyűjtőívet az illető hivatal levéltárába helyezte, míg az egygyűjtőösszeget hivatalból küldötte be a bizottságnak. Kimutatásunk közel 19.000 emberről szól.

Ami magát a gyűjtés történetét illeti, az a következő: A gyűjtés két korszakra oszlik, az egyik az Atzél Péter, a másik a Salacz-korszak. Atzél kezdetre, Salacz folytatta és dicsőséggel befejezte.

1867 óta s ezt megszüntetni nem is volna az ügy érdekében. — Ö Felsőégéhez intézett hivatalos felterjesztések pedig kizárólag magyar nyelven terjesztetnek fel és nyerne elintéztést.

Egyébként az „Egyetértés” folytatja a miniszterelnök mint belügyminiszter ellen megkezdett és amint látszik, bizonyos rendszer szerint üzött hajszát. A hírlapírói önértetnek megmagyarázhatlan jellegével közli azt a táviratot, melyet Szapary Gyula gróf a budapesti árviz-viszonyok tárgyában ö Felsőégének kabinetirodájához német nyelven intézett.

Ami magát a gyűjtés történetét illeti, az a következő: A gyűjtés két korszakra oszlik, az egyik az Atzél Péter, a másik a Salacz-korszak. Atzél kezdetre, Salacz folytatta és dicsőséggel befejezte.

Ami magát a gyűjtés történetét illeti, az a következő: A gyűjtés két korszakra oszlik, az egyik az Atzél Péter, a másik a Salacz-korszak. Atzél kezdetre, Salacz folytatta és dicsőséggel befejezte.

Arad város és Arad megye a vértanuszoborért.

(Mutatvány „Az aradi tizenhárom vértanú szobor története” című műből.)

Mínhogy a szobor-bizottság nemcsak a szobor történetét óhajtotta közzétenni, hanem nyilvános nyugtázását is azon összegeknél, melyek készítéséhez jutottak; ez okból elhatározta, hogy a legszerényebb napszámostól a dugszadagokig mindenkinnek neve a kimutatásba fölvetessék, ki-nek neve az adakozása ismeretes.

Nem szokásunk hizelegni, de nyugodt lélekkel elmondhatjuk, amit különben Aradon mindenki tud, hogy a szobor ügyének kedvező menetében Salacznak kiváló érdeme van.

ből majd tíz év alatt, 1867. június 21-ig, 268 jött vissza. Nem jött vissza 714, úresen pedig 6 gyűjtőív.

Se nem irtak, sem az ivet nem küldötték vissza 714-en, köztük 4 érsek, 21 püspök és a legtöbb főúr.

A főispánok közül a román származású Máj József adott 10 forintot, a többi semmit.

Tisza Kálmán a volt miniszterelnök édes atyja Tisza István egy alkalmas bál jövedelméből 25 forintot küldött be Nagy-Váradra a vértanúk szobrára.

Az ország államférfiai, írói és tudósai részéről úgy szólván senki sem vett részt az adakozásban, úgy, hogy elmondhatjuk, hogy a nemzet vértanúinak szobrát a nemzet zöme — a kisbirtokosok, falusi papok, hivatalnokok, ügyvédek, orvosok, tanárok, tanítók, kereskedők, iparosok és földművesek — emelte.

Bámulatos rajongással gyűjtöttek a győriek, székesfehérváriak, kecskemétié és mezőtúriak. A megyék közül például a Bács-Bodrogmegye, mely 3000 forintot fölül gyűjtött.

Az első gyűjtést 1876. július 21-én zárták le.

Bejött az ideig tökében 33.323 frt 09 kr. kamatokban „ 19.173 frt 54 kr. Összesen 52.501 frt 63 kr.

A második gyűjtést a szoborbizottság lelke, Salacz Gyula indította meg. 1885. december 31-ig bejött 30.074 frt 14 kr, mely összeg az elsővel szökhözvetlenül, ugyancsak a kamatok kamatiával 56.191 frt 67 krajczárral 119.588 frt 33 krajczárral emelkedett; 1886. január hó 1-jétől kezdve alig gyarapodott az összeg 100 forintnyi adományval, míg kamatok tekintetében

az 1886. évi kamat volt 4.455 frt 75 kr, az 1887. „ „ 3.864 „ 09 „ az 1888. „ „ 1.893 „ 70 „ az 1889. „ „ 2.288 „ 04 „ az 1890. „ I. félévi kamat volt „ „ 861 „ 26 „ összesen 13.362 „ 84 „

kamattal lesz az összes gyűjtés eredménye a kamatokkal együtt 132.921 frt 77 krajczár.

A második felhívásra széjjelment 718 iv, melyből csak 152 jött vissza, tehát 561 iv maradt el.

A gyűjtés apróbb epizódja közül föl-említendőnek tartjuk, hogy a világi pap-ság közül a Nyitra egyházmegyeiek egy krajczárt sem adtak, míg a Szombat hely megyeiek 20, azaz husz krajczárral járultak a vértanúk emlékéhez.

A hazai katolikus papságot illetőleg a győri püspökség az első, mely 98 forintot adott össze, azután következik a kalocsai érsekség 86 frt 65 krajczármal adományával, ezt követi a csanádi püspökség 81 frt 80 krajczárral. A katolikus papság összesen 501 frt 25 krajczárral szerepel az adakozásban.

A hazai szerzetesrendek, a pannonhalmi benzecések, a zirczi cisztercieket és a csornai prémonstrálieket kivéve, végtelenül lanyhán viselték magukat. Kruesz Krizosztom dr főpap egymaga 50 frtot adott, Simon Vincze csornai prépost pedig 20 frtot, míg a zirczi tanárok maguk között 23 frtot gyűjtöttek.

De nem kevésbé érdekes az, hogy a délvidéki románok és szerbek is adakoztak a szoborra. Az aláírások között van örmény, francia, olasz, román, szerb, tót és görög aláírás.

Voltak komikus megjegyzések is az aláírásoknál; így egy szerb-szentpéteri adakozó mint Damjanichnak volt és feledhetetlen barátja ad 1 forintot. — Egy gyertyámossal dugszadag ember 10 krajczárt írt alá, mire az utána jövő nem tudta megállni, hogy oda ne írja: der Wohlhabenheit — ei wie! — Egyik az imádot, másik a drága, harmadik a szeretet, negyedik a szent haza vértanúinak irt alá. Ezek az urak ugyanis nevük alatt nem akarván szerepelni, egy olcsó frázist riskiroztak meg.

A zimándköziek is szeszélyeskedtek; így ezüst huszast nem tudván in natura adni, tehát a legszerényebbe adott 33 krajczárt, a tehetősebbek pedig 2 ezüst huszast fejbén 66 krajczárt, 30-an adtak egy huszast és 3-an adtak 2—2 huszast. Voltak, akik aláírtak és nem fizettek; így egy dunántúli nagy város plébánosa is aláírt 3 forintot, de nem fizette ki; kitöröltetett; egy békésmegeyi orvos is aláírt 1 forintot, az se fizette ki, az is töröltetett.

vértanúk szobrára, melyet férje neki ki-vezetése előtt adott. Nagy Sándor szivartárczáját + Sujánaszky Euszták aradi házfőnök és elkész és szobor javára adta. A tárczát elküldötte a bizottság N.-Váradra elárverezni. A biharmegyei honvédegylet 122 frt 76 krajczárt gyűjtött és szivartárczára és a biharmegyei régészeti egyetnél helyezte el megörzés végett.

A vértanúk szobrára történt adakozásokat megvénkint is összeállítottam, első az adakozás terén nagyon természetesen maga a vértanúk városa Arad a róla elnevezett megyével. Adott pedig maga a város 1867 óta 6136 forintot és 45 krajczárt, Arad megye pedig 2374 frt 40 krajczárt. Arad város gyűjtése a kamatok kamatiával 18.354 frt 67 krajczárt tesz, míg Arad megyéé 7078 frt 72 krajczárt. Összesen gyűjtött tehát a két testvér hatóság 25.433 frt 39 krajczárt, vagyis Arad város a megyével együtt a költség ötdöt részével járult a vértanúk szobrához.

Arad város és megye után az adakozás terén az ország szive-lelke, a főváros Budapest következik, mely 4836 frt 23 krajczárt küldött a vértanúk emlékszobrára; harmadik helyen áll Bács-Bodrog megye közönsége, 3296 frt 74 krajczár gyűjtésével; negyedik helyen Biharmegye áll 2035 frt és 21 krajczár küldeményével. Azután következő sorban jönnek a megyék:

Table with 2 columns: County (Kun, Vas, Temes, Hajdu, Borsod, Fehér, Szathmár, Békés, Torontál, Csongrád, Sopron, Heves, Győr, Zala, Szabolcs, Abauj-Torna, Zemplén, Baranya, Pozsony, Komárom, Tolna, Somogy, Zsuzsárm, J.-N.-K.-Szolnok, Szolnok-Doboka, Csanád, Nyitra, Hont, Szilágy, Alsó-Fehér, Szepes, Trencsén, Krassó-Ször, Gömör-Kis-Hont, Máramaros, Nógrád, Maros-Torda, Bars, Esztergom, Bereg, Zólyom, Kis-Küküllő, Udvarhely, Csik, T.-Aranyos, Sáros, Liptó, Arva, Mosony, Fiume város, Ungmegye, Ugocsa, Háromszék, N.-Küküllő, Turóc, Brassó, Fogaras, Szében, B.-Naszód, Hunyad)

Ha az adakozásokat nemzetiségi szempontból nézzük, akkor az oroszlanrészt a tisztán magyar népresiek, mint melyekkel, mint felével: 82.394 forinttal és 07 krajczárral járult a nemzet vértanúinak emlékéhez; a magyar-német megyékre 10.595 frt 56 kr jött; a magyar-tót aju vidékre 9.062.09, a magyar-román községekre 8.067.57; a magyar-német-szerb és román községekre 3.053.03; a szászokra 280 frt 94 kr, és a magyar-olasz horvát nemzetiségű fiúmeikre 154 frt.

A hazai főpapság és főnemesség, valamint a hazai pénzintézetek adakozásait külön fejezetekben fogjuk bemutatni. Az adakozásokat először is megvénkint kezdjük. Bemutatjuk főbb tételekben a beérkezett összegeket, majd a beérkezett összegekről legészébb kimutatást adunk. Adjuk pedig a kimutatást azért, mert a vértanúsobor-bizottság minden beérkezett krajczárral nyílt nyugtatványt

akart adni; de meg más részről adjuk azért is, hogy a késő idők emberei lássák, hogy nehéz és kényes idők közepette is voltak hazafiak, kik bizonyos tekintetrel mit sem törődve, egyedül hazafi gondolkodásukat követték és azt, amit a vértanuk emlékére adtak, a legbiztosabb hazaszeretethez adták.

A gyűjtés különböző eredményéről lévén szó, kötelességünknek tartjuk a vértanu-szobor alapjára adakozók vezéréhez az „Aradi Első Takarékpénztár”-t külön is fölemlíteni.

Nevezett hazafias intézet ugyanis a szobor-alap pénzét 23 éven át egy per centtel drágábban kamatoztatta, mint minden egyéb pénzeket, úgy, hogy ezen kamattöbblet fejében az „Aradi Első Takarékpénztár” 12.000 forintnál többel járult a szobor-alaphoz. El lehet mondani, hogy az aradi vértanuk szobrának költségehez az „Aradi Első Takarékpénztár” egy tizedrészen járult. Ily valóban elismerésre méltó hazafias áldozat megérdemli, hogy halás emlékül megörökíttessék.

Ugyancsak kedves emlékül írjuk még ide, hogy a szobor-alap javára magyarországi és románok 1867. augusztus 10-én műkedvelői előadást tartottak Aradon. Közreműködtek ezen előadón: Kovács Bertalán, Jónescu Lázár és Remetey F. Károlyné urhölgyek, továbbá Vasárhelyi Dezső, Popovits Aurél, Örlóssi Ferencz, Kádás József és Vizer Péter urak. Az előadás tisztán 250 forintot hozott.

Arad megye részleges adakozásának kimutatása.

Egy frtos bizottsági jegykből	487.—
Egyesek adakozásából begyűlt	578.38.
Alispáni hivatali gyűjtése	80.50.
Aradi szolgabírói hivataltól	42.83.
Agrisi	39.20.
Borosjenői	81.18.
Buttyáni	27.—
Csermői	39.30.
Eleki	(a két drb arany-nyal együtt) 82.25.
Kisjenői	hivatalától 129.36.
Pécskai	12.35.
Rádai	5.60.
Simándi	83.65.
Szent-annai	72.—
Tótváradi	23.70.
Világosi	76.60.
Zarandi	2.—
Zerendi	31.05.
Berzova község gyűjtése	7.—
Fekete-Gyarmat	3.—
Itly	3.50.
Kováscsint	6.40.
Pécska mezőváros	45.45.
Radna	8.42.
Solymos	5.—
Bartlanghi Károly Paulis	46.50.
Grocz Ede, Sikula	14.—
Neubauer Ottó, Boros-Sebos	10.76.
Probst Vilmos, Magyarad	35.—
Schweitzer Ede, Pankota	41.41.
Szathmáry Béla, F.-Vársánd	25.—
Tabajdi Károly, N.-Zerend	14.—
Varga Ferencz, Gyorok	15.—
Verner József, nevelő?	6.—
Záray Ödön, Pankota	11.—
Zubor Gyula, Pankota	18.—
A megyében tartott bálokból és hangversenyekből	116.01.
Arad város:	2374.40.
Az aradi hölgyek bazárja jövedelmezett	2000.—
Aradi álarczos bál*	1000.—

* Ezen álarczos bál jövedelme Atzél Péter felülvizsgálásából származik. A nemes lelkű férfi minden áron jövedelmet kívánt felmutatni, kinyitotta tárcáját és ezer forintot tett le a vértanuk szobra javára.

Aradi bálokból és hangversenyekből	524.83.
Aradi vegyes mulatságokból és előadásokból	67.01.
Aradi színházi előadásokból	522.10.
Aradi család Budapestről küldött	123.50.
Aradi elemi iskola I. és III. osztálya	19.—
Aradi hazafias társulat	18.20.
Aradi kir. középiskolák tanárok és ifjusága	182.29.
Aradi kereskedő ifjak	15.—
Aradi póstatisztek	12.—
Aradi tanítóképezdei növendékek	8.—
Aradi temetkezési egyesület	4.27.
Atzél Péter fogadásából	20.—
Auerbach Miksa eladott fényképe után	8.80.
Boros József kisorsolt tortából	21.80.
Boxberg Frigyes gyűjtése	11.91.
Csokonai család	4.50.
Erős Lajos (Schöne Dovidl)	12.25.
Fábiny L. egy vig társaság részéről	8.—
Föllinusz János fogadása	8.—
Lauzer János gyűjtése	5.50.
Mittner József	3.30.
Obetko Kálmán	10.50.
Rajkay József	6.—
Reuck György	12.—
Remetey Zoltán	12.—
Réthy Lipót és Fia „Tizenhárom kivégzetése” című műnek fele jövedelmét ajánlották föl	73.25.
Schönberger Mór gyűjtése	13.—
Szolovits János	4.50.
Szuszán Péter	1.80.
Takács Sándor adománya 2 drb arany	9.40.
Torbicza János gyűjtése	16.—
Vannay Jenő egy drb 10 frankos aranyból	4.50.
Vaszits György gr. Leiningen tábornok utolsó levelének elárulásától	6.10.
Városház Malvin gyűjtése	12.90.
Egyesek adakozásából	588.25.
Egy forintos bizottsági jegyekből	152.—
Pályaművek kiállítása alkalmával szedett belépti díjakból	156.90.
	6209.80.

Vidék.

A tisztújítás Makón.

(Saját külön tudósítónktól.) Makó város tisztviselői karát csütörtökön és pénteken választották meg roppant érdeklődés között. A választáson Meskó Sándor alispán elnökölt.

A választó közönség a jelöltek mellett már hetekkel ezelőtt nagy érdeklődést tanúsított és nagy küzdelmet fejtett ki. A függetlenségi párt jelöltje volt Széll György szegedi ügyvéd, országgyűlési volt antiszemita képviselő, ki a czeplédi vereskedésnél a főszerepet vitte. Ennek ellenében az intelligencia és józan gondolkodású választók jelöltje Major Miklós 19 szótöbbséggel győzött, és Széll Györgynek 84 szavazata ellenében 103 szavazattal polgármesterré választották.

Ezután folytatták a választást. Megválasztottak: ügyésznek Bánffy Gyula, számvénöknek Sonkó János, adóügyi tanácsosoknak Gilly Károly, városgazdának Vajda István, községi bíróknak Kocsis József, tanácsosoknak Dobsa Mihály, Szabó György, Oláh László, Gyárász József. Az első nap e nagy munkája után Major Miklós polgármester tiszteletére

diszvacsorát rendeztek a nemzeti szállóban tisztelői és jóbarátai.

Az első felköszöntőt a banketten Kristóffy József főjegyző mondta, a megyei hatóság megelégedését fejezve ki a választás eredménye felett; éltette Major Miklós polgármestert. Utána Mayer polgármester emelt szót, s megköszönve a választók bizalmát, éltette Lonovics főispánt, Meskó alispánt és a választóközönséget. Majd Cserenyés rendőrkapitány, ki a választás előtt Major-ellenes volt, nyújtott baráti jobbot a polgármesternak és ígérte, hogy a közjón vele együtt fog működni. Mondtak még felköszöntőket Szentes Vidor kir. közjegyző, Török Imre megyei tiszti főjegyző, Dózsa Sámuel dr. ügyvéd, Draskóczy Ede lelkész, Bánfy Gyula v. ügyész, Molnár Albert ig. tanár, Szentpéteri Sámuel, Molnár János, id. Sonkó János István v. képviselők és többen.

Másnap, azaz pénteken folytatták a tisztújítást nem kevesebb érdeklődéssel. Megválasztottak:

Közpénztárnoknak, Györfy Etele, ellenőröknek Simon Dániel és Velcsó Akos, mérnöknek Schwob Antal, levéltárnoknak Nagy Sándor, árvászéki első úlnöknek Csala Ferencz, második úlnöknek Kuliner Sándor, árvapénztárnoknak Galamb Péter, ellenőrnek Ratkay Imre, közgyámnak Papp Károly, birtok-nyilvántartónak Hegedűs Sándor, számtisztnek Vazul György, iktató-kiadónak, Oláh János és Szarka Sámuel, számgyakornoknak Tóth Ferencz, irnokoknak Tyukody Geodeon, Gervanics István, Doránszky Károly és Varga Ferencz, szülésznek özv. Farkasné, Vidáné.

A választás eredménye felett Meskó Sándor dr. kir. tanácsos alispán, mint a tisztújítás elnöke, teljes megelégedését és azon reményét fejezte ki, hogy a megválasztott tisztikar a városi képviselőtestület támogatása mellett a közjó és a közönség jól fel fogott érdekének előmozdítására lelkiismeretesen, gyorsan és pontosan fog közreműködni.

A tisztújítás, miután a megválasztottak a hivatalos esküt letették és miután kir. tanácsos alispán ügybuzgó fáradozásait s a választó közönségnek tapintatos és részrehajlatlan vezetéséért egyhangulag jegyzőkönyvi elismerés és köszönet szavaztatott, Meskó alispán lelkes és szünni nem akaró életése között véget ért.

Legujabb posta.

Vilmos császár bécsi látogatása. A bécsi városi hatóság csütörtökön tanácskozás volt, mely Bécs városának Vilmos császár megérkezése alkalmából való földszítésével foglalkozott. Az értekezleten elhatározták, hogy nagy diadal-kezesen fogadják a császárt, akiknek az utczáknak földszítése, melyeken keresztül a német császár Schönbrunnba fog hajtatni, az eddigi számítások szerint mintegy 50,000 forintba fog kerülni.

Szocialisták a hadseregben. A Bécsben állomásozó csapatoknál már régebb óta azt a megfigyelést teszik, hogy különböző egyének megkísérelték

a hadsereg körében a szocialista propagandát terjeszteni. A hadügyminiszter ennek következtében rendeletet intézett az alantas közegekhez, mely a legénység előtt föl lesz olvasandó. A hadügyminiszter szigorúan utasítja az altiszteket és a műveltebb közlegényeket, hogy abban az esetben, ha szocialista izgatók mernének a hadsereg körében áskálódni, ezt haladéktalanul jelentésük föl fölébvalóknak; arra az esetre is, ha a szocialisták röpiratokat csempesznek a legénység közé, ezek az iratok azonnal átadandók a fölébvalóknak.

Táviratok.

A két császár. — Rohnstock, szept. 19. (Saj. tud. táv.) Ferencz József Felsőfölddel reggel 7 óta után ment a jaueri hadgyakorló-térre, hová Vilmos császár felhatkor kiment.

A magyar fegyvergyár. — Budapest, szept. 19. (Saj. tud. táv.) A magyar fegyvergyár kiküldöttjei nem fogadták el a berlini Löwe cég ajánlatát és ha az említett cég időközben nem tenne kedvezőbb egyezséget ajánlatot, úgy a fegyvergyár igazgatósága indítványozza, hogy per utján érvényesítsék a követeléseket. Ertesültünk továbbá arról is, hogy Ghyecz altábornagy elnök holnapra, e hó 20-ára úgy az igazgatóságot, mint a felügyelő bizottságot gyűlésre hívta össze. A gyűlésen a kiküldöttnek jelentése után a további lépések fölött fogunk tanácskozni; a végleges határozat természetesen a közgyűlés hatásköréhez tartozván, a közgyűlés az alapszabályok 16-ik §-a értelmében háromszori hirdetés után, vagyis két hét múlva lesz megtartható.

Tartománygyűlések. — Bécs, szept. 19. (Saj. tud. táv.) A „Wiener Zeitung” e hó 15-én kelt császári pátenst közöl, melyely az összes tartománygyűlések új lésszakra hivatnak össze október 14-ére s az elnapolt eset tartománygyűlés is ugyane napra hivatik ismét össze.

Zavarok Lisszabonban. — Lisszabon, szept. 19. (Saját tud. táv.) Tegnapi este a Dom Pedro-terem a tömeg gunyszavakkal és szidalmakkal illetett egy csapat rendőrt. Midőn a rendőrök a zavargókat le akarták tartóztatni, összeütözközésre került a dolog. Negyvenkét ember letartóztatott. A csöcselők kövekkel dobálta meg a rendőrséget, mire ez revolverrel lőtt a tömeg közé. A helyzet még inkább elmérgesedett, midőn a polgári őrség egy csapata jött segélyre a rendőrségnek. A tömeg a Martino-kávéházba menekült, hol nagy közönség volt. A katonaság üldözöbe vette a menekülőket s belövellőzött a kávéházba, hol többen megsebesültek.

Szabadon bocsátott képviselők. — Dublin, szept. 19. (Saját tud. táv.) Dillon és O'Brien képviselőket óvadék letétele mellett szabadon bocsátották.

A kiállításról. — A kiállítás péntekre menőleg megátogaták nappali jeggyel . . . 475, esteli jeggyel . . . 27, összesen 502.

Ritka vendége volt tegnap a kiállításnak: Szeszkiné P. a moszkvai gazdasági akadémia tanára, aki mezőgazdasági tanulmányokat tesz Magyarországon. Az orosz tanár E. Illés László

beteg az ember — tévé hozzá mosolygva. — Ön is szegény, tudom . . . A régi időkben is nem azért szerettem önt, mert pénze volt, ugy-e? . . . Szerettem úgy, semmiért . . . Végre is az elmult, ne beszéljünk többé róla. Öregek vagyunk. Ezek elfelejtett dolgok.

— Elfelejtett? Oh, nem! — mormogta Renandiere, akiknek azonnallal eszébe jutott a Villadon gyűlése, a karácsony-éj szégyenteljes, gyálasatos emléke. Heugnené nem hallotta és folytatta: — Nem akarok pénzt kérni öntől. Sőt inkább fölajánlani jötem önnel egy vagyont. — Ön? Te? — mondja az orvos, tegezve az asszonyt, mint egykoron. — Igen sok, sok pénzt, egy nagy vagyont. . . — Ön örült! — Nem. Tudom, hogy mit beszélnek. — És honnan venné ezt a vagyont? És miért tartja meg azt teljesen a saját maga számára, ahelyett, hogy azt velem megosztaná? — Hát ön nem örövendene neki? Halottam, hogy ön gyakran zavarban van . . . a felesége beteg, régóta és ön teljes szabadságot élvez. És ön fel is használta az alkalmát. Gyakran tett utazásokat Párisba egy időben . . . Ezeket az utazásokat nagy számlák követték különböző kereskedőknél és ékszerészeknél . . . Így mesélték ezt . . . És ezek a számlák nem lettek mindig kiegyenlítve, ami önt nem akadályozta meg abban, hogy folytassa a párisi utazásokat. Jól vagyok értesülve? — Az igaz . . . ki mondta önnel? — Ez a mese a vidéken. — Hova akar ön jutni? (Folytatása következik.)

kalauzolás mellett behatóan megtekintette a kiállítás gazdasági osztályát.

Kuun István grófné, a hunyadme gyei kiállítás lelke, férje kíséretében tegnap Aradra érkezett.

A kiállítási parkban a katonazenekar hangversenyez délutánunkat. A zenekar este is játszik és pedig hetenkint háromszor.

A baromfi-kiállítás ketreczeit és kilitjait eladja a kiállítási bizottság. A venni szándékozók forduljanak a kiállítási titkársághoz.

Naptár. — September 20. Szombat. Róm. kath. naptár: Euzsák vt. — Protestáns naptár: Fausta. — Görög, orosz naptár (szept. 8.): Kisaasszony. — A nap két óra 45 perccel, nyugszik 6 óra 2 perccel. — Október 6. A vértanuk szobrának leleplezése.

HIREK.

Arad megye virillistái. A megye legtöbb adóztetőinek névjegyzékét már összeállították s az összeállítás Kosztolányi Imre megyei aljegyző irodájában betekinthető folyó hó 25-étől október 3-ig. Az igazoló választmány a névsort október hó 8-án és 9-én d. e. 9 órakor tartandó ülésében fogja tárgyalni s ekkor szóval vagy írásban meg lehet azokra tenni az észrevételeket. Ugyanitt kell jelentkezni azoknak, akik a törvény kedvezménye alapján adjuk dupla számitására jogosítvák.

A város költségelirányzatát már összeállította Bund Henrik főszámvéves s a tanács tegnap végigtárgyalta azt. A hármas bizottság (pénzügyi, gazdasági bizottság és az iskolaszék tagjai) ma szombat délután 4 órakor fogja tárgyalni s ebből az ülésből ismertetni fogjuk azt. A hármas bizottság tagjaihoz a polgármester a következő meghívást intézte: Arad sz. kir. város közönségének 1891. évi költségelirányzata a folyó hó 20-án (szombaton) délután 4 órakor a városház emeleti kistermében a pénzügyi bizottság, a gazdasági és az iskolaszék tagjaiból álló hármas bizottság által tárgyalatni fog, mely tárgyalásra azon törv. hat. bizottsági tag urakat is ezen meghívom, kik a nevezett hármas bizottságnak nem tagjai. Arad, 1890 évi szeptember 19. Salacz Gyula s. k. kir. tan. polgármester.

„Az aradi tizenhárom vértanu szobor története” cím alatt tegnap került ki a sajtó alól Szöllőssy Károly igazgatótanárnak a szoborbizottság megbízásából írott könyve, a Réthy L. és fia kiadásában. A mű — mint előre látható volt — páratlan türelemmel és szorgalommal összehozott statisztikai adatok érdekes tárháza, és ezenfelül maga a szobor tulajdonképpeni története annyi gondnal és itt-ott az inspiráció nemes hangján van megírva, hogy méltán fogja a szoborbizottság és a nagy közönség teljes megelégedését felkelteni. A Szöllőssy Károly e jeles művéből közöljük lapunk mai számában azt a mutatványt, mely Aradváros és Arad megye áldozatkészségét festi és a munkának legérdekesebb részét képezi. — A mű ára nincs feljegyezve.

Utazó herceg. Hohenlohe herceg, mint birtokos, jelenleg tanulmányozza a nagyobb uradalmakat. Jelenleg a borossebesi uradalomba várják őt. Egyik lapársunk ebből azt következtette, hogy a herceg a Waldstein-féle uradalmat meg akarja venni Maria Valéria főhercegnő számára, ami nem felel meg a valóságnak.

Jelentkezük október 6-ikára. Abauj-Torontálmegye törvényhatósági bizottságának közgyűlése az aradi vértanuk szobrának leleplezésére küldöttséget szervezett. A „Buda-öbuda-i 1848—49-iki honvédegyelet” a nevezetes ünnep emlékei egy díszes koszorút készített széles fekete nehéz selyemszalaggal, melynek egyik ágán a „Buda-öbuda-i 1848—49-iki honvédegyelet”, a másik ágán pedig „Az aradi 13 vértanuk, történelmi emlékül” lesz kitűntetve. E koszorút küldöttség viszi magával. E küldöttséghez csatlakozik az egyik vértanu, Láhner György tábornoknak unokáncsa, Bello Alfréd volt 1848—49-iki honvédegyezmény, ama budafoki kereskedő, ki a szt.-tamási csatában kapott és arcába furdott golyót — az arceszontban még mai napig is viseli.

A szerb egyház köréből. Farkas N. Szergiusz helybeli népszerű gör. kel. szerb lelkész igen szép s megízestül kitűntetésben részesült egyh. főhatóság részéről, amennyiben Brankovics patriárka f. hó 16-án kinevezte őt szentszéki jegyzőnek a temesvári gör. kel. szerb szentszéknél. Az új szentszéki jegyző — új díszes állását elfoglalandó — ma hagyja el városunkat s Temesvárra a szerb püspöki palotába költözik át. Az aradi szerbek egy igen művelt papot vesztenek benne. **A szoborleleplezés és Temesvár.** A „Temesvári Zeitung” írja: Aradi lapok írják (az „Aradi Közlöny” kivételével. Szerk.), hogy Temesmegye ösi ünnevedes közgyűlése október 6-ára tűzött ki, amikor Aradon a vértanusobor leleplezési ünnepélye lesz. Egyik lap megjegyzi erre, hogy ha ezt Temesmegye nem tudná, keresse ki levéltárából az aradi polgár-

AZ „ARADI KÖZLÖNY” TÁRCZÁJA.

Szeptember 20.

Az elvesztett paradicsom.

(Francia regény.) **Az „Aradi Közlöny” számára eredetiből fordította.** [43] **Gráziánna.** VIII. **A kísértet.** Fiksz ideává nőtte ki magát Heugnené-nél az a gondolat és beteg lett belé. Azonban a Mire-à-Mort ökolcsapása egy kissé gondolkodásba ejtette. Sokára nem beszélt neki többé a dologról. Csak figyelemmel kísérte, hogy a kicsi ember nem táplál-e hasonló terveket, remélve, hogy az általa előhozottak végre jó földre találnak. De bármiként is hozta újra meg újra elő a dolgot, Mire-à-Mort csak jobban lobbant fel haragjában. Egy ízben ismét egyedül maradt Heugne-né Maison-Feyneban és most csakugyan sikerült neki a Courageot szobájába jutni. A magával hozott kulcsokat azonban hiába próbálta egymásután a ma végtelen butoradarab fiúkjában, egyik sem akarta kinyitni a zárat. Hosszas felfejtőres után egyszerre a Courageot vizslát hallotta ugatni. Az ura tehát nem lehetett távol. A tolvaj asszony szerencsésére Courageot nem látta őt a szobában, amikor az ablak előtt haladt el. Courageot ily órában oly szokatlan hazajövetelét kis rosszullete okozta. Hazakerkezve, azonnal lefeküdt. Virginie távollétében Heugne-né ápolta a beteget úgy, ahogy tudta; tözött neki teát, ruhákat melegített. — Nem lesz nagy baj, — mondja Virginie, mikor hazajött — holnap megint jó lesz.

Az öreg asszony családott. Másnap és a következő napokon Courageot az ágyban maradt. Nagymértékű láza volt. Virginie felkérte Heugne-nét, hogy maradjon Maison-Feyneban; és segítsen neki a jó öreg asszony most már nem volt elegendő. Képzelték, hogy a molnárné öröme elfogadta az ajánlatot; így legálább könnyebben megvalósíthatja tervét. A Courageot állapota annyira rosszabbodott, hogy több napig eszmélet nélkül fektett; Virginie végre elküldte Heugne-nét Renandiere orvos után Gerdonba. Az orvos eljött az est folyamán. Megvizsgálta a beteget és nagyon komolyan találta a bajt. Kétszer jött naponta. Virginienek nem akarta megmondani, miként állott a beteg állapota. Heugnenének azonban annak kérdésére így válaszolt: — Meg fog halni. E pillanattól fogva Heugnené nem aludt. Ha ő nem siet, a vagyon reá nézve el van veszve, jönnek az öröksők és minden reményének vége. Mit tegyen? Egy férfit volt szeretője. Virginie ugyan őt sohasem engedte a beteg szobájába, de csak megtalálja az alkalmas férfit, akkor majd jó módot talál, hogy az öreg gazdasszonyt eltávolítsa. De hol keressen férfit, — bűntársat? Hol találja meg? Aznap este egy kis javulás állott be a beteg állapotában. Renandiere azonban nem látszott nyugodtnak lenni. Eltávozva, Virginie-hez fordult: — Ha valami krízis állana be az új folyamán, hívasson azonnal engem; bármilyen órában is legyen az, én eljövök. — Köszönöm, Renandiere ur; ön nagyon jó.

— Ön nem vagyok jó, — felelt a másik közönyösen — ez a mesterségem. Lóhatón jött. Felült a lóra és eltávozott. Alig volt száz méternyi távolságra a fasorban, mikor a lombok közül egy alak bontakozott ki. Lová ágaskodni kezdett, alig tudta fékezni. — Ki ön? — kérde. Az új nagyon sötét volt és így nem láthatta Heugne-nét. Mert ő volt. — Ön nem ismer meg? En Maria vagyok . . . a molnárné Chantegret-ből, Catusse Maria, a Heugne felesége . . . Ön nem lát engem gyakran, az igaz, de azért talán mégsem felejtette el a mult emlékeit. — Nem, én nem felejtettem el semmit, Maria. Mit akar tőlem? Beteg a férje? — Hála istennek, nem; mindenki jól van. — Akkor miért tartóztatott fel? — Mert beszélni akarok önnel. — Beszéljen. — Igy, mi. Miközben ön a lovon ül? Nem, nagyon hangosan kellene beszélnem. — Nagyon titkos tehát és komoly a dolog? — Az attól függ. Meg akar hallgatni? — Legyen. Renandiere leszállott, karjára csavarta lova kantarát és lassan ment Heugne-né mellett. — Nem vagyok boldog . . . — Mi hiányzik önnel? — Nyagyk vagyunk a nyomorban. Renandiere ráncba szedte homlokát, mert pénzkétségét sejtett. — En nem vagyok gazdag, Maria, ezt jól tudja, és az egyedüli, amit tehetek, az hogy ingyen kezeljem önt és férjét . . . Hanem látta, mégis jobb, ha nem

mester amaz átiratát, melylyel a megyét meghívja október 6-ára, a szoborleleplezési ünnepélyre. Az aradi lapok ez alkalommal ismét roszakarut értesítések által lettek félrevezetve. Temesvármegyei statutuim ugyanis rendelik, hogy az özi évügyvedes közgyűlések mindig az első özi hónap első hetének hétfőjén tartassanak. Ez a hétfő jelenleg október hó 6-ára esett. Nem áll tehát, hogy Molnár Viktor főispán éppen azért hívta össze a közgyűlést erre a napra, mert akkor van a leleplezés. Ami az aradi polgármester átiratát illeti, az a temesi alispán által már a múlt hóban viszonzottatott, melyben benne van, hogy a szoborleleplezési ünnepélynél Temesvármegye megfelelő módon képviselve lesz.

Csanád megye és a vártanuszobor. Hogy Csanád megye mennyit adott a vártanuszoborra, azt az alábbi kimutatás tünteti elő, nevezetesen: Az I. főtörvény-jegyekből 74.— Barczán M. Makó 12.— Benedek József, N. Lak 37.40. Buzás Mihály, R. Kovács 10.54. Kriván Sándor, Cs. Palota 5.— N. v. a. y. család, Földeák 50.— Petrovits György, Battonya 136.10. Sánta Sándor, Makó 81.03. Vertán Aladár gyűléses 30.— Battonyai olvasó népkör 96.85. Dombegyháza közseg 10.80. Makói műkedvelői társulat 10.— Makói polgári kör 50.— Összesen 703.72.

A püspöki deputáció. Salacz polgármester tudatta Temesvár város törvényhatóságával, hogy Desseffy Sándor csanádi püspök beígért az ünnepélyi Aradvárosát a következők fogják képviselni az ő vezetésével: Grünwald Feencz, az aradi kereskedelmi és iparkamara elnöke, Hász Sándor, az ügyvédi kamara elnöke, Lukácsy Miklós, az első aradi takarékpénztár vezérigazgatója, Várjassy József ügyvéd és Dományi József bornagykereskedő, a városi törvényhatósági bizottság tagjai.

Szüret a kertekben. Az aradi kert szőlőkre nézve a szüreti határidő még nincs megállapítva. Az általános óhaj az, hogy a szüret folyó szeptember hó 29-én legyen. A hatóság közölte ezt a határidőt fogja megállapítani.

Biztos jel. A kis Béla, Imre barátjához: Menyasszony a nénik? — Imre: Nem, de nemcsak a nénik. — Béla: Hogy tudod? — Imre: Mindennap egy krajcárt ad uszonna után, hogy ne maradják a szaloban.

Mének kiosztása. Folyó hó 26-án értekezlet lesz a megyeházán a jövő évi fedezetési állomások felállítására és a menek kiosztására tárgyban. Az értekezleten Szathmáry Gyula alispán, Friebisz Miklós lötenyészbizottmányi elnök és Olle György százados, a nagykörösi méntelep kiküldöttje vesznek részt. Jó lesz, ha az illető községek, melyek meneket akarnak, előzetesen az alispánhoz fordulnak.

Ujjoncok behívása. Egyik helybeli lap közölte, hogy a honvéd ujjoncoknak, kiket az aradi zászlóalj szabadásgolt, nem kell bevonulniuk. Ez all a szegedi ezredre nézve, de a mi ezredünk bekívánja az ujjoncokat, mert szüksége van rá a létszám kiegészítésére végett.

Köszönetnyilvánítás. Boldogult Hay Jónásról szül. Háuser Rozália gyászoló gyermekei ravatalára szánt koszoru helyett az aradi ir. jótékony nőegyletnek 20 főt adományozni sziveskedtek, mely nagylelkű adományért ezennel hálas köszönet fejezték ki. Arad, 1890. szeptember 19-én. Hirschmann Rozália, egyleti elnök.

Jegyzőkönyvhitelesítés. A városi közgyűlés jegyzőkönyvét hétfőn déltán 4 óra körül hitelesít Institoris Kálmán főjegyző hivatalhelyiségében.

Két alap ösztöndíját fogja ma kiosztani Salacz polgármester a város-házán.

Zavar. A szini direktor úgy intézkedett a színházi jegyszédre nézve, hogy a férfiak kívül, a női jegyszédre pedig a nézőtérben belől működjenek. Ebből egy kis zavar támadt, mert a nőtagok ruhájuk miatt nem tudnak úgy járni a székek között, mint a férfiak, de meg nincs is ebben a dologban olyan jótársaság, mint a férfiaknak. Ugyan ki akarta ezzel az intézkedéssel megmenteni a hazát?

A nagy szárazság, mely Romániában két hónap óta tartott, — mint romániai lapokban olvastuk — aggodalommal tölti be az ottani gazdákat. A törökbuza silány és a fű leperzséledett. Sem a nép, sem a házi állatok nincsenek biztosítva a jövő tél élelmére nézve.

Férjes nő nyílt titka. Egy kissé maliciozus író a férjes nő nyílt titkait a következőkben árulja el: „Valamennyi férjes nő azt hiszi, hogy: 1. Tizenhat éves korában csinos fiatal leány volt. 2. Sok kérője volt, vagy legalább lehetett volna, ha csak az újat billenti. 3. Minden barátjára valamivel idősebb, mint a hány évet bevall. 4. Alapjában mégis jó a szive. 5. Gyermekei csinosabbak, mint az N. asszonyéi. 6. Az emberek nagyon nagy dolgot csinálnak az X. asszony, vagy Z. kisasszony szépségéből. 7. Férje jobban jár, ha mindig az ő tanácsát követi. 8. Anyósának sok kellemetlen tulajdonsága van. 9. Szeretné tudni, hogy férje valóban oda megy-e, a hová odahaza külszül. 10. Az agg szüzek ösztönet sajnálандó. — Így áll-e a dolog minden asszonynál? Nem merünk válaszolni.

Asztalosok gyűlése. Az aradi asztalossegdek egytelének választmányja vasárnap déltán 2 órakor az iparosház tanácstermében ülést tart, mely alkalommal új tagok vétetnek fel. Az ülésre az egyleti tagok, valamint az érdeklődő asztalossegdek tisztelettel meghívattak. — Az elnökség.

„Szent-László aranyak.” Egy borvizes székely a napokban táskájában egy pár ezer régi aranyat talált Szász-

Régen környékén. A lapok erre valamennyien azt írták, hogy az aranyak Szent-László korabeliek. E tévedésre vonatkozólag lapunk egyik barátjától a következő helyreigazító, illetőleg felvilágosító sorokat vettük: A „Pesti Hírlap”-ot, úgy látszik, nem kisebb ámulatba ejtette a Szász-Régen mellett kinyitott aranybányák, mint a talált szikulus atyánkfát, mert különben nem állítana, vagy jobban mondva nem reprodukálna oly történelmi valótlanokat, mint a minőt közölt. Szent László korabeli aranypénzekről beszélni képtelenség. Róbert Károly magyar király (1308—1342) volt az első, ki hazánkban veretett florenzi aranyok mintájára aranypénzt, mely mintájától a nevével kölcsönözve, florentinus-nak (melyből átalakulás után „forint” szavunk eredt) neveztetett. Legrégibb aranyaink és pedig Róbert Károly, Nagy Lajos, Mária és Zsigmond aranyainak egyik felén ugyan előfordul Szent László dicsőszórárt képe S. LADISLAVS REX körülíratl, de emiatt korántsem Szent László által vert pénzek azok, miként nem Szűz Mária verte pénzek a csak 30 év előtt még forgalomban volt u. n. máriások. Láthatlanra is tehát kimondhatjuk, hogy a lelt aranyok Róbert Károly koránál régibbek nem lehetnek.

A király dicsőrete. A király a szeptember 13-iki gyakorlat alkalmával, midőn a 29-dik gyalogdandár Ersemjéről Er-Tarsára vonult, a nagyszőlősi magaslaton Chavanne de Woerber Antal ezredesnek, a 66-ik gyalogezred parancsnokának, jelentéstélt usz, így válaszolt: „Ezredes ur! Bökölmi ként; ezrede kitűnő. Minő nyugalom, minő rend! Valóban gyönyörűség az ezredet szemmel kísérem.” A király később a legénység felé fordulva, odaszólt: „Nagyon jó!” „Verlo dobro!”

Korcsolyázás nyáron. Egy ősrégi fémnek, az ónak nemrég egy új tulajdonságot fűdöztek föl. Egy föltaláló összeváltott óntáblákból — jégpályákat készít. A keresek korcsolya tudvalevőleg csak nagyon tökéletesenlül pótolja a jégkorcsolyákat a különösen a lágy síma csuszalást nem élvezhetjük rajta. Az ón pályán azonban, ha szapponos vízzel kissé megnedvesítjük, a közönséges aczélkorcsolyákat egészen jól használhatjuk; a korcsolyák éleit csak a nagyon nehéz korcsolyáknál kell kissé lereszeln. Amint látjuk, mindent megpróbálnak, hogy a korcsolyázás élvezete ne legyen az év-szakoktól és az idő szezelelyeitől függővé téve.

Maximilian császár és a makói csizmadia. M. P. makói csizmadia kérvényt intézett a királyhoz, melynek tartalma a következő: M. P.-nak egyik őse „Maximilian, római császárnak” kedves embere volt a Bihar-megyében 13 fult kapott hű szolgálataiért. Egyik őszonban elhagyta a rom. kath. vallást s áttért a ref. hitre s ezért birtokai elkoboztattak. Most tehát M. P. a 13 fult a kincstárra hagyja, csak azt kéri a királytól, hogy 60 ezer fult kárpótlást és egy erdőmestert állást adjon neki. Vala pedig az őnek egy nagy könyvtára is, azt M. P. a királynak engedi. Van öt fia, azokkal együtt szolgálja a hazát, van 4 leánya is, „ők is ajánlják hű és igazságos szolgálataikat a m. kir. államnak, ellátják a legfelsőbb udvari konyhát mindenféle zöldséggel élet-fogytig legkisebb tekinetly nélkül üj saját költségükön. Csak egy kis földet kérnek bárhol a korona alatt.” A kérvény persze megérdemelt elintézésben részesült.

Sertések szállítása. A szász királyi miniszterium annak idején tudatta, hogy szász területre csak olyan magyar származású sertéseket enged át, melyek Kőbányán 10 napi vesztérg alatt állottak. A szász miniszter tudatta, hogy most már nem kívánja a 10 napi vesztérgát a magyar fajú sertésekre nézve.

Rövid hírek. Farkasréven Kutka Kálmán mármarosmegyei főjegyző kertjében egy kortéfan az éret gyümölcs mellett látható a második virágzás is. — Kolozsvárt a katonai bizottság szerdán vizsgáta meg és vette át a város által építet új katonai kórházat s azt minden tekintetben teljesen megfelelőnek találta. — Az újvidéki főgimnázium ötödik osztályának 29 tanulója közül 11 tanulja a görög nyelvet. — Balaton-Füreden a Farkas Sándornézenekara hétfőn bucsuzott el s a közönségtől nemzeti szalagos babérokoszort kapott emlékül. — Gödöllőről Berzeviczy László adóellenőr nyilatkozatot adott ki, mely szerint a számadásokban semmi hiba sincs, a konstátt pénztári hiánynak pedig ő nem okozója és nem is részese. — Körmivesztrájék tört ki Nagy-Szebenben s a szeminarium és a szerkezeti laktanya építésénél szünetel a munka.

Színház.

Október 6-ika a színházban. Mint már említettük, az aradi színház igazgatósága a vártanuszobor leleplezése napján Erkel Ferencz „Névtelen hősök” című operáját hozza színre. E tagadhatlanul érdekes estnek azonban egy különös helyzet áll némileg útjában. Az igazgatóság azt hiszi ugyanis, hogy az október 6-diki diszelladásra nem nyerheti meg — ismert okoknál fogva — a katonazenekar közreműködését. Ez aggodalommal szemben mi azon nézetben vagyunk, hogy a katonai zenekar minden feszélyezés nélkül részt vehet a diszell-

adáson, mert semmiféle aktus nem fog arra nézve előfordulni, hogy jelenléte bárminő szabályzattal összeütközésbe jusson, és pedig azért, mert az egész estét csupán a „Névtelen hősök” előadása fogja igénybe venni, ezt pedig királyilag szubvencionált színházakban is előadták már, és így remélhető, hogy a diszelladás elé semmi akadály nem fog gördülni. — Az igazgatóság azon esetre, ha a katonazenekar nem vehet részt az október 6-iki diszelladáson, a „Névtelen hősök”-et október 5-iken (vasárnap) este adatja elő.

„A cigánybáró” ma esti előadása előreláthatólag nagy élvezettel kecsegtet. A Somlóné-Vadnay Vilma pártalan Saffi-ja oly élénk emlékezetében van az aradi közönségnek, hogy már ez a körülmény is elegendő arra, hogy a házat megtöltse.

Színházi rövid hírek. A „téli színiévd” szeptember 27-én veszi kezdetét az „Uj czég”, Sardou színművel, ugyanezen előadással veszi kezdetét a nagy bérlet egész évadra 160 előadásra. A bérletárlások eddig igen szép számmal történtek; sok az új bérlet, kik e hó 21-ére várnak, amidőn a régi bérletök jelentkező esz joga lejár, s az új bérletök az esetleg kimaradt jobb helyek közt választanak. — A fővadász operette újdonsága „Saxanie” és első drámai újdonsága a „Nagy Galeotte” lesz, melyre szorgalmasan készül a társulat személyzete. A „Névtelen hősök”, Erkel dalművére, mely október 6-án adatik diszelladásul, nagyban készül az énekes személyzet.

A közönség köréből.*

„Csanád megyei új birtokosság.”

T. Szerkesztő Ur!

Becses lapja az „Aradi Közöny” minapi számában az újdonsági rovatok között megjelent „Csanád megyei új birtokosság” című közleménynek azon része, hogy a községek egyik-másika nem fogta fel mindjárt az előny óriási horderejét, így például Battonya községe elutasította a szemszédos 800 holdas birtokrészt, mely Bhear-pusztá cizmen ismeretes és csak később, midőn az árverezés már kitűzetett, jöttek rá, hogy mit vesztek, s mint örömmel értesülünk a pénzügyminiszter engedett a saját érdekének helyesebb ismeretére ébredt közseg felfolyomdásának s az árverezést mellőzve átengedte a pusztát Battonyának, bár 40—50 firttal többet kaphatott volna holdanként a licitáczió.

Miután eme közlemény egy tünteti fel Battonya községét, mintha a pusztá megvétele által a község előnyét fel nem ismerte volna, községünk érdekében hivatva érzem magam, a helyreigazítást következőkben megvilágítani. Ugyanis:

Midőn Battonya község arról értesült, hogy a kincstári birtokok eladás alá bocsájtának, azonnal megragadta az alkalmas és kérvényezte az igényeinek leginkább megfelelő, Bleyer-féle pusztá átengedését, miután ez kapcsolatos a battonyai határral, azonban sajnosan értesült, hogy azon kérvényezett pusztá, még más két pusztával együtt, Sváb Jakabnak már akkor eladva lett, e helyett azonban Fehér Miklós ő méltósága ide ajánlotta Battonyának a kissé távolabb fekvő X. számú Bhear-féle 784 holdas pusztát. Battonya községe belátta, hogy ha ezt is elszalasztaná, többé nem terjeszkedhetne, azon pusztá megvételére szóló ajánlatát még 1889. évi márczius havában benyújtotta, midőn is Fehér Miklós ő méltósága határozottan kijelentette, miszerint azon pusztárást a megajánlott becser mellett Battonyának általengedi és azt megvásároltnak tekinti. Ezen kijelentésre Battonya község várta a fölszólítást, hogy a kauziót fizesse be, de ez nem érkezett, e helyett jött folyó évi július hóban egy felszólítás, hogy hajlandó-e Battonya a 234660 firt újabb becser mellett a pusztát megvásárolni, mert ellenesetben árverés alá bocsájtatik, és az árverés folyó évi augusztus 22-ik napjára kitűzetett.

Igaz, hogy ezen utóbbi felszólításra bejelentette elállását a megvételtől azért, mert az árak túlságzóztak voltak, de fentartotta előbbi ajánlatát és e tekintetben fel is írt pénzügyminiszter ő nagyméltóságához, kérve a már egy ízben Battonyának 204276 firt 89 ká vételár mellett eladott pusztának tényleges átadását; ő nagyméltósága értesülvén az ügy mibenállásáról elrendelte, hogy azon pusztá árverésen kívül Battonyának az eredetileg megígért becserért általadását, mire a község a 10% bántpénzt folyó évi auguszt. 27-én le is fizette.

Ez a valódi tényállás, melyből kitűnik, hogy Battonya községe igen is tudatában volt azon előnynek, mely a pusztá megvétele által reá hármlik és annak megvásárlását az összes lakosság szívből óhajtotta, miért is nem áll az, hogy a pusztá a vétel elutasította volna, mit leginkább bizonyít az, hogy a nagyméltóságú pénzügyminiszterium kegyes intézkedése a hihetőleg többek által kívánatosnak tartott árverezést mellőzve, a pusztát Battonyának az eredeti becseren engedte által.

Tisztelettel kérem Szerkesztő Urat, sziveskedjék eme felvilágosító soraimnak becser lapjában helyt adni.

T. Szerkesztő Urnak Battonya, szept. 18.

készköteles szolgálja: Lovrits Pal, jegyző.

* E rovat alatt közlötték a beküldött helyi a felelőség. Szerk.

Közgazdaság.

Vegyes közlemények.

Uj áruddiszabás. A magyar királyi államvasutak kezelése alatt álló somogy-szobbarcsi h. é. vasuton a megnyitás napjával ezen vasut áruddiszabása (II. rész) lép életbe, melynek példányai a m. kir. államvasutak díjszabási szakosztályában darabonként 30 kr-ért kaphatók. Budapest, 1890. szeptember 15-én. — Az igazgatóság.

Pótlék életheletételese az államosított magyar északkeleti vasut helyi áruddiszabásához (II. rész) valamint az egyrészt a m. kir. államvasutak, másrészt a magyar északkeleti vasut állomásainak egymásközti forgalmában érvényes közös díjszabásához 1890. évi október hó 1-én az államosított magyar északkeleti vasut helyi áruddiszabásához (II. rész) a III., továbbá az egyrészt a m. kir. államvasutak, másrészt a magyar északkeleti vasut állomásainak egymásközti forgalmában érvényes közös díjszabásához a II. pótlék lép hatályba. Ezen pótlékek határozományok módosítását, illetve kiegészítését, módosításokat a kivételes díjszabásokban és „különleges kedvezmények”ben, új kivételes díjszabások felvételét, a kivételes díjszabások felvételét, a kivételes díjszabások jegyzékének, valamint sajtóhírák helyesbítését s azonkívül a közös díjszabás pótléka az állomási és csomóponti díjszabások kiegészítését tartalmazza. Ezen pótlékek a m. kir. államvasutak díjszabási osztályában megszereshetők. Budapest 1890. szeptember havában. A m. kir. államvasutak igazgatósága.

A m. kir. államvasutak igazgatóságát nyert értesítés szerint f. évi szeptember hó 16-tól kezdve Nagyvárad és Püspökfürdő között az összes forgalom, Szabadka és Palics között pedig a 708., 709., 710. é 711. számú fűrdővonatok, továbbá a Palicstól Szegedig ünnep-és vasárnapokon közeledő 708. valamint az ünnep-és vasárnapokon Szegedről Szabadkákig közeledő 707. sz. személyvonatok forgalma beszünttetett. Budapest, 1890. szeptember 17. — Az igazgatóság.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara ezennel tudatja, hogy a közegedi II-ik magy. kir. honvédkerületi parancsnokságnak az Aradon állomásozó 8-ik honvédegylezred 3-ik zászlóalja részére október 16-án tartandó ajánlati tárgyaláson 3266 métermásra zab biztosítása tárgyákiirt hirdetménye a kamarai irodában a hivatalos órak alatt betekinthező.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara ezennel tudatja, miszerint az orosz kormány megengedte, hogy a szöllő az osztrák-magyar monarchiából Granica és Radzilow vámvihatalokon át Oroszországba azon feltétel mellett bevitessék, ha az annak csomagtárára nézve fennálló szabályok megtartának, illetve ha a szöllőlevelek e czélra fel nem használtnak. Tudatja továbbá, hogy a Taucz községben július hó 19-dikére esett, de elmaradt országos vásár helyett f. évi szeptember 20-án pótvásár fog tartani.

A fiume-amonal gőzhajózás megnyitása. A m. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint a Fiume és Amona közötti gőzhajózatok folyó hó 18-án kezdődnek a következő menetrend szerint:

I. Fiuméből minden vasárnap és csütörtökön esti 8 órakor, érkezés Amonába hétfőn, illetve pénteken reggeli 8 órakor. II. Amonából minden kedden és pénteken esti 8 órakor, érkezés Fiuméba szerdán, illetve szombaton reggeli 8 órakor.

Budapest sz. p. u. állomásról Amonába, valamint viszont, közvetlen menetjegyek fognak a következő áron kiadani:

a) Gyorsvonatoknál: I. oszt. 14 firt 60 kr; II. oszt. 12 firt.
b) Személyvonatoknál: I. oszt. 13 firt; II. oszt. 10 firt 80 kr; III. oszt. 7 firt. — Az I. és II. oszt. jegyek hajón az I., és a III. oszt. jegyek hajón a II. helyre érvényesek.

Ezen menetjegyek 14 napig érvényesek és Budapest személypályaudvaron, valamint a budapesti menetjegy-irodában (Hungaria szálló) és a Cook-féle utazási irodában, azonkívül a Budapestre szóló jeggyel együtt a bécsi menetjegy-irodában (Kärntnerring, Grand Hotel), a belgrádi menetjegy-irodában, valamint következő állomásokon, illetve vidéki menetjegy-irodákban: Aradon, Brassóban, Debreczenben, Kassán, Kolozsvárt, Nagyváradon, Szabadkán, Szegeden válthatók.

A vidéki állomásokon és az ottani menetjegy-irodákban váltott budapest-fiume-amonal jegyek indulás előtt Budapestben a várótermek előtt szolgálatot tevő ajtonállóknál belévegeztetendők.

Az utazás Budapest és Fiume közt 24 órai időtartama egyszer félbeszakítható, mely utóbbi esetben a menetjegy az állomásfőnöknél azonnal bemutatandó. Az utazás félbeszakítása Fiumében a jegy érvényessége tartamán belül nincsen korlátozva.

Az utazó személynek és podgyászának Fiumében a pályaudvarról a hajóra, vagy viszont való szállításáról önmaga tartozik gondoskodni.

A budapest-fiumei vonalon podgyászszabadsuly nem jár, a hajón azonban jejenként 50 kg. szabadsuly engedélyeztetik és minden ezt túlhaladó 10 kg-ért 50 kr fizetendő.

Jelen északkeleti segítségével Rómába, Nápolyba és egyáltalában közép-és Dél-Olaszországba a legrovidebb és legolcsóbb ut Fiume-Amonán át vezet.

Ezen útirányon át a menetárak ugyanis következők:

Budapestről Fiume-Amonán át Bolognára: Gyorsvontattal I. oszt. 25 firt; II. oszt. 19 firt 30 kr; — személyvonattal I. oszt. 23 firt 40 kr; II. oszt. 18 firt 10 kr; III. oszt. 11 firt 70 kr.

Rómába: Gyorsvontattal I. oszt.-ban 29 firt 60 kr; II. oszt. 22 firt 50 kr; — személyvonattal I. oszt. 28 firt; II. oszt. 21 firt 30 kr; III. oszt. 13 firt 80 kr.

Nápolyba: Gyorsvontattal I. oszt.-ban 42 firt 80 kr; II. oszt. 31 firt 80 kr; — személyvonattal I. oszt. 41 firt 20 kr; II. oszt. 30 firt 60 kr; III. oszt. 19 forint 70 kr.

Budapest, 1890. szept. 15-én.

Az igazgatóság.

Budapesti gabonátözsde.

Szeptember 18.
Amerika magasabb, csendes kínálat, jó vételkud. 35,000 métermásra forgalom, árak változatlank.
Tavaszi buza 7.12—13; ősi buza 7.53—54; kukorica 5.76—77; zab 6.29—30;

Szeszüzlet.

Szeptember 18.
B. Szesz. Készárú nagybán 52.—; kicsinyben 52.50; horod nélkül, per 100 l. %, beleértve 35 firt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és érték-tözsden.

Budapest, 1890 szeptember 18.

Magyar aranyárak 4%	100.70
„ papírárak 5%	99.30
„ vasuti kölcsön	88.50
„ keleti vasuti államkötvény, I. kibocs.	110.—
„ .. II.	110.—
„ .. III.	110.—
„ földtehermentési kötvény	110.—
„ zarádkokkal	110.—
Temes-bánati földtehermentési kötvény	110.—
„ földteherment. kötv. zarádkokkal	110.—
Erdélyi földtehermentési kötvény	110.—
Horvát-szlavon földtehermentési kötvény 104.	110.—
Magyar szőlődezmaváltási kötvény	110.—
„ nyeresémsorsjegy-kötesen	137.—
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	128.—
Osztrák áruárak papírban	87.75
„ .. ezüsten	88.50
„ .. aranyban	106.—
1860-iki államsorsjegy	137.50
Osztrák hitelbank-részvény	970.—
Magyar hitelbank-részvény	352.50
Osztrák hitelintézet-részvény	307.40
Ezüst	111.90
Cs. é. kir. arany	5.89
20 frankos arany (Napoleon’or)	8.89
Német bírodalmi márká	44.95
London	111.90
20 márkás arany	10.98

Aradvárosi színház.

Előbérlet 20. sz. Előbérlet 20. sz.

Szombaton, 1890 szeptember 20-án:

A cigánybáró.

Operette 3 felvonásban. Jókai regénye után írta: Snitzer. Zenéjét szoroz: Strauss János.

SEMELEK:

Zsupán Kálmán, gazdag bánati kereskedő	Nyilasi Mátyas. Nádor Eszti. Gondáné. Palotai Antal. Késsési Albert. Késsiné. Sz. Vadnai Vilma. Kozma István. Dayka Balázs. Róza Dózsa. Takács József. Köröndi János. Szabó József. Erdélyi Miklós. Czákó Vilmos. Sárosi Aranka. Gondia Pista. Kiss Bert. Takács Józán. Ligeti Józsa. Teresi Aranka. Farkas Lina. Konrad Irén. Szakácsné. Kerekes Mihály. Temesvári Zolt. Zöldi Károly. Zöldi Hermin. Kassay Győző.
--	---

Hajóslegények. Czigányok. Czigányok. Czigányok. Hajduk. Testőrök. Toborzó huszárak. Márkatonasok. Apródok. Udvaroncok. Udvarhölgyek. Nép. Tanácsnokok. Kalmárok. Történik az első felvonás a temesi bányában, a második egy cigány faluban ugyanott, a harmadik Bécsben. Idő: A múlt század közepe.

Kezdeté 7 és fél órakor.

HELYÁRAK:

Kettős nagyhely, földszinten vagy az első emeleten	7 firt — kr.
Pályhely, földszinten vagy első emeleten	4 „ 50 „
Kettős nagyhely, második emeleten	5 „ „
Pályhely, második emeleten	3 „ „
Támlaszék (földszinten) az 1-ös és 2-ik sorban	1 „ 20 „
Támlaszék (földszinten) a 3-ik, 4-ik és 5-ik sorban	1 „ „
Támlaszék (földszinten) a 6., 7., 8., 9., 10 és 11-ik sorban	1 „ 80 „
Zsölle (első emeleten) első sorban	1 „ 20 „
Zsölle (első emeleten) 2. és 3-ik sorban	1 „ „
Zsölle (első emeleten) 4., 5., 6-ik sorban	1 „ 70 „
Erkölyülés (2-ik emeleten) 1-ös sorban	1 „ 60 „
Erkölyülés (2-ik emeleten) 2., 3. sorban	1 „ 50 „
Zártzék (3-ik emeleten) 1. sor közepén	1 „ 50 „
Zártzék (3-ik emeleten) közepén többi sor é oldalt minden sorban	1 „ 40 „
Karzatülés, közepén az 5. első sorban	1 „ 30 „
Karzatülés, közepén a többi sorban é oldalt	1 „ 20 „

Bérlet-hirdetés. A téli színi évad szeptember 27-én veszi kezdetét 160 előadásra terjedő évadberlettel, melyre az aláírások iránt intézkedni lehet naponként d. e. 10 órától 12-ig és d. u. 9 órától 5-ig. a színházi irodában.

A mult évben bérlet helyek n. é. tulajdonosi részére a jog szeptember 21-ig tartatik fonn.

A n. é. közönség figyelmébe ajánlva kiváló tisztelettel Aradi Gerő, a városi színház igazgatója.

Felelős szerkesztő: Vászárhelyi Béla.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE.

Aradról-Budapestre.						Aradról-Temesvárra és vissza.						Aradról-Gurahoncra és vissza.											
Állomások	Személy-vonat	Gyorsvonat	Személy-vonat	Vegyes-vonat	Vegyes-vonat	Állomások	Vegyes-vonat	Vegyes-vonat	Személy-vonat	Állomások	Vegyes-vonat	Vegyes-vonat	Személy-vonat	Állomások	Gyorsv.	Szem. v.	Vegy. v.	Állomások	Gyorsv.	Szem. v.	Vegy. v.		
Arad	indul	12.10 d. u.	7.45 reg.	9.05 este	6.46 reg.	Arad	indul	6.41 reg.	12.20 d. u.	9.10 c.	Arad	indul	6.41 reg.	Arad	indul	6.40 este	3.00 reg.	Gurahonc	indul	4.20 reg.	3.20 d. u.	12.30 d. u.	
Kurtics	"	12.37 "	8.10 "	9.36 "	7.25 "	Uj-Arad	"	7.09 "	12.44 "	9.22 "	Uj-Arad	"	6.37 "	Arad	"	4.10 d. u.	3.00 reg.	Almás-Alcsil	"	4.39 "	3.41 "	12.56 "	
Csaba	"	1.54 "	9.14 "	11.05 éjjel	8.51 d. é	Németság	"	7.31 "	1.9 "	9.41 "	Németság	"	7.04 "	Arad	"	6.50 "	3.25 "	Borosab-B.	"	5.16 "	4.18 "	1.43 "	
Szolnok	"	4.47 "	11.51 "	2.25 reg.	7.51 "	Vinga	"	7.58 "	1.37 "	10.01 "	Vinga	"	7.25 "	Arad	"	7.02 "	3.40 "	Repszeg	"	5.35 "	4.41 "	2.11 "	
Budapest	érkezik	7.45 este	1.55 d. u.	5.50 "	6.03 este	Orczifalva	"	8.14 "	1.54 "	10.14 "	Orczifalva	"	7.59 "	Arad	"	7.48 "	4.20 "	Bokszeg-Beél	"	5.46 "	4.54 "	2.30 "	
Bécs d. v. t.	"	6.05 reg.	7.00 este	1.40 d. u.	6.22 d. u.	Arad	érkezik	9.08 "	2.53 "	10.58 "	Arad	érkezik	8.15 "	Arad	"	8.13 "	5.05 "	T-Kurtakér	"	6.38 "	5.59 "	3.52 "	
Budapestről-Aradra.						Aradról-Szegedre és vissza.						Uj-Szt-Annáról-Kétegyháza és vissza.											
Állomások	Személy-vonat	Gyorsvonat	Személy-vonat	Vegyes-vonat	Vegyes-vonat	Állomások	Gyorsv.	Szem. v.	Vegy. v.	Állomások	Gyorsv.	Szem. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	
Bécs d. v. t.	indul	11.00 éjjel	8.00 reg.	3.25 d. u.	—	Arad	indul	6.50 reg.	4.00 d. u.	Bécs	indul	8.25 d. e.	9.00 d. e.	Uj-Szt-Anna	indul	8.00 reg.	6.00 este	Budapest	indul	9.40 este	8.15 reg.	8.15 reg.	
Budapest	"	8.15 reg.	2.00 d. u.	9.40 este	—	Szt-Tamás	"	7.12 "	4.25 "	Budapest	"	1.40 d. u.	7.00 este	Simánd	"	8.31 "	6.29 "	Kétegyháza	"	4.15 reg.	3.00 d. u.	3.00 d. u.	
Szolnok	"	11.18 d. e.	4.20 "	1.02 éjjel	—	Pécska	"	7.26 "	4.42 "	Szeged	"	2.35 "	7.40 "	Sikló	"	9.06 "	7.00 "	Elek	"	5.05 "	3.20 "	3.20 "	
Csaba	"	2.18 d. u.	6.47 este	3.55 reg.	4.40 reg.	Battonya	"	7.49 "	5.11 "	Szeged	"	5.10 "	3.00 reg.	Ottlaka	"	9.37 "	7.27 "	Ottlaka	"	5.18 "	3.31 "	3.31 "	
Kurtics	"	3.23 "	7.46 "	5.01 "	6.11 "	Tócsa	"	7.58 "	5.21 "	Szeged	"	5.21 "	3.16 "	Kétegyháza	érkezik	10.07 "	7.55 "	Kétegyháza	érkezik	6.15 "	4.20 "	4.20 "	
Arad	érkezik	3.50 "	8.10 "	5.27 "	6.45 "	M-hegyes	"	8.29 "	6.06 "	Szeged	"	5.33 "	4.00 "	Budapest	érkezik	10.22 "	8.10 "	Budapest	érkezik	6.41 "	4.47 "	4.47 "	
Aradról-Gyulafehérvárra és vissza.						Mezőhegyesről-Kétegyháza és vissza.						Borosjenőről-Csermőre és vissza.											
Állomások	Személy-vonat	Személy-vonat	Vegy. vonat	Állomások	Személy-vonat	Személy-vonat	Vegy. vonat	Állomások	Személy-vonat	Személy-vonat	Vegy. vonat	Állomások	Személy-vonat	Személy-vonat	Vegy. vonat	Állomások	Személy-vonat	Személy-vonat	Vegy. vonat	Állomások	Személy-vonat	Személy-vonat	Vegy. vonat
Arad	indul	4.10 du	5.50 reg.	Predell	indul	9.12 éj.	9.12 éj.	Arad	indul	8.35 reg.	7.30 este	Budapest	indul	9.40 este	8.15 reg.	Arad	indul	6.30 reg.	Csermő	indul	4.10 d. u.	4.10 d. u.	
Gyulafehérv.	érkezik	10.10 éj.	12.19 d. u.	Soborsin	"	10.38 "	8.30 d. u.	Kétegyháza	"	10.15 "	9.03 "	Budapest	"	9.40 este	8.15 reg.	Borosjenő	"	9.30 "	Borosjenő	érkezik	5.10 "	5.10 "	
Tócsa	"	10.44 "	12.58 "	Radna	"	10.38 "	7.31 est	Budapest	"	10.35 "	9.20 "	Budapest	"	9.40 este	8.15 reg.	Csermő	"	10.30 "	Arad	"	5.10 "	5.10 "	
Kétegyháza	"	10.44 "	12.58 "	Radna	"	10.38 "	7.31 est	Budapest	"	10.35 "	9.20 "	Budapest	"	9.40 este	8.15 reg.	Csermő	"	10.30 "	Arad	"	5.10 "	5.10 "	
Kétegyháza	"	10.44 "	12.58 "	Radna	"	10.38 "	7.31 est	Budapest	"	10.35 "	9.20 "	Budapest	"	9.40 este	8.15 reg.	Csermő	"	10.30 "	Arad	"	5.10 "	5.10 "	

679 | 1890. gazd. sz. 642-3-3

Arverési hirdetés.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város tulajdonát képező alsó Marosparti 1b sz. 362 négyszög területű falerakóhelynek 1890 évi október 1-től 1892 évi április hó végéig bérbeadása iránt f. év szeptember 22-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár négyszögönként és évenként 35 kr. Bánompénzű létéendő 15 frt.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1890. évi szeptemb. hó 9-én tartott üléséből.

Kiadta:
Kádas Kálmán,
aljegyző.

10211 | 1890. sz. 648-3-3

Hirdetés.

A birás dülöbéli legelőn levő csordában Pósta Mitrunak 3 drb tehénén a száj és körömfájás állapotot megállapítván, az egész csorda állománya betegség fertőzéstől gyanúsak tekintetik és annak a tulajdonosok házána való istállója elrendeltetik és a beteg marháktól való felhasználása, vagy forgalomra hozatala eltiltatik.

Hogy a még egészséges marhák tulajdonosai a tej megsemmisítése által bekövetkező kártól megóvassanak intézkedtem, hogy a városi állatorvosok a a fejős teheneket egészségi szempontból mind megvizsgálják és a teljesen egészségesnek talált teheneket eladásra igazolványt állítsanak ki 8 napi érvénnyel, melynek elcélvált a tehének újabb vizsgálat alá veendőik és újabb igazolványt állítandó ki.

Ily igazolási jegyet felmutatni kötelesek: a belváros, sarkad, pernyáva, séga külvárosok; a ménesvölgy, pova, gábor és szeregnyáz dülöbéli tanyákról behozott tejelárusítói.

A lakosság felhívatik, hogy szarvasmarháján, vagy más állatain észlelt száj és körömfájás, vagy bármely belső betegülési esetet a kapitányi hivatalnál azonnal bejelentsek.

A fentebb jelzett külvárosokban és határbeli tanyákon lakók marhaleveleiket a hatóságához megőrzés végett beadni kötelesek.

Mészárosok, marhakereskedők a jelzett területeken a marhák istállóba való bemeneteltől eltiltatnak.

Arad, 1890. szeptember 15-én.

Sarlot,
főkapitány.

677 | 1890. gazd. szám. 641-8-3

Arverési hirdetés.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a gáji alkaptányi telek mellett levő jelenleg Menezághy Jánosné által használt birtok kiertnek f. é. november hó 1-től 3 évre leendő bérbeadása iránt folyó év szeptember hó 22-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár egy évre 20 frt.

Bánompénzű létéendő a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1890 évi szeptember hó 9-én tartott üléséből.

Kiadta:
Kádas Kálmán,
aljegyző.

Az aradi nyomdatársaság

Tudományos
**MŰVEK, FÜZETEK,
ÁRREGYZÉKEK,
TÁBLÁZATOS
munkák.**

ARADI KÖZLÖNY
politikai napilap.

Közönséges
**SZÁMLÁK,
pénzüntézi
RÉSZVÉNYEK,
alaprajzok**

Táncosok
**NYÁRÉVÉNYEK,
KÖNYVEK**

**ARADI
NYOMDATÁRSASÁG**
KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

Előzetes
**hál- és
kényvek**

Betéti
**könyvecskék,
Ozletti
JELENTÉSEK,
BÁRCZÁK.**

**NEUE ARADER
ZEITUNG**
politisches Tageblatt.

**ÉTLAPOK,
FALRAGASZOK,
rajjegyek,
hirdetmények
stb.**

Mégrendelések: **Arad** | Juttatások: **Arad**

Készítettek: **Arad** | Szabottak: **Arad**

arad-csanádi egyesült vasutak

10223 k. h. 653-3-3

Hirdetés.

Tudomásomra jutott, hogy a helybeli kereskedők és iparosok nagyrésze tanonczaiakat az alsófokú kereskedelmi illetve iparostanoncz iskolába benem irattak, mi miatt az előadásokat sikeresen megkezdni nem lehet.

Mintán az 1884. XVII. t.-cz. 62. és 82. §-ai értelmében minden kereskedő és iparos köteles tanonczát, különben büntetés terhe alatt a tanoncz-iskolába beírni, s a tanonczviszony tartama alatt iskolába járni: Felhívom a tanonczokat tartó kereskedők és iparosok, miszerint tanonczaiakat f. 21-ig okvetlenül s s annál is inkább beirattassák az iskolába, mivel ellen esetben a mondott törvény 157 §. a) pontja alapján, már első mulasztás esetén is 20 frt pénzbüntetésben, fizetés képtelenség esetében 2 napi letartóztatásban lesznek elmarasztalandók.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatala 1890. szeptember 16.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

24 | 1890. közp. v. sz. 653-3-3

Hirdetés.

Arad sz. kir. város választó kerületében az 1891. évre kiigazított országgyűlési képviselő választók névjegyzéke ellen a beadott felszólamlásokra hozott elutasító határozatok 1890. évi szeptember 10-től 30-ig a városi kiadó hivatalba közzételezésre kitétetnek, mely ellen a kir. kuriához intézett felbontások az 1874. XXXIII. t.-cz. 50. §. értelmében a közzételezés történt kitétel követés 10 nap alatt, vagy az elutasító határozat megbeszélésétől számított 10 nap alatt Arad sz. kir. város polgármesteréhez, mint a központi választmány elnökéhez nyújtandók be.

Aradon, 1890. szeptember hó 16-án.

**Arad sz. kir. város
központi választmánya.**

Nyomatott az „Aradi nyomdatársaság” nyomdájában.

Egy a jegyzői teendőkhöz jártas fiatal ember

alulírottánál

f. évi október hó 1-től alkalmazást nyerhet.

Fizetés:
230 frt készpénz
és mosáson kívül

teljes ellátás.

Tauca, 1890. szept. 16.

Nika János,
körjegyző.

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertára
és művegytani laboratoriuma
Aradon, Szabadagátér.

Szívesen ajánlok minden bárhol és bárki által hirdett gyógyszer-különlegesség beszerzésére, s készletben tart következő megbízható hatású szereket:

Chinin-czukor és Chinin csoko Idé gyermekeknek ható hideglelés elleni szer, melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók pályadíjjal koszorúztak. Mind az öt világrégen el van terjedve. Egy darab 8 kr.

Misera-cseppek szerint, legmegbízhatóbb szer hideglelés ellen felöltök számára. Egy üveg 75 kr.

Circassian Biztos hatású és ártalmatlan szerkesztő szeszállított hajfosztó szer — Egy üveg 1 frt 40 kr.

Dr. Brnatzik fogcseppei Bármely fogfájást azonnal megszüntet. 1 üveg 35 kr.

A Rozsnyay-féle

Serail-arczkenőcs. Az arcon mutatkozó májfoltok eltűzésére a legalkalmasabb szer, mely bőr szepit hatásában minden más szert felülmúl. Egy kis tégely 70 kr. és egy nagy tégely 1 frt.

Anosmin A lábzsáadás és feltörés ellen biztosan használható. Egy üveg 50 kr.

Valódi tokaji bor Kiváló minőségűek, dr. Szabó Gyula világhírű minőségűek. Ára 1 üvegnek 8 és frt.

Ménesi aszúbor Egy 35 centil. üveg 1 frt 50

Chinabor 2% Chinin tartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Vasas Chinabor 2% Chinin és vasozott tartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Pepsinbor 2.5% tartalommal. Egy 20 centiliteres üveg 1 frt.

Üvegmaró tinta Egy üveg 1 frt.

Salon-bengáli tüzek Füst és szag nélkül, vörös. 2 frt.

Magnesium fátylak 150 normal gyortyafényvel. Hat percig égő, 1 drb 60 kr. 12 percig égő, 1 drb 1 frt 10 kr. 24 percig égő, 1 drb. 2 frt 10 kr.

Iroda tintapor (Fekete vagy violaszinben) 1 adag 1/2 literre 10 kr.

Dr. Kepes fagybalsama A megfagyott kezet vagy lábát 3-4 nap alatt biztosan meggyógyítja. Egy tégely ára 40 kr.

Lang rheuma ellenes szere. Mindenféle eredetű rheuma és oszopos fájdalom ellen igen híres és keresett szer. Egy üveg ára 30 kr.

Dr. Kelen köhögés elleni pora mely mindenféle köhögést biztosan gyógyít. Ára 40 kr.

Mindenzen gyógyszerok — a pakolási csekély költségek hozzáadásával — bárhol posta útján is elküldetnek. Ugyancsak ezen gyógyszerárban minden gyógyszerigazlatra megbízásunk elfogadhatók és lelkiismeretesen teljesítetnek.

446 12 12

676 | 1890. gazd. sz. 640-3-3

Arverési hirdetés.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a bér- és színház épület I. emeletén az északkeleti sarokban levő 3-ik sz. jelenleg Mayer Gyula által bérben birt, egy a bér- és színház-épület északi oldalán a II. emeleten levő jelenleg Ruzsics Károly által bérben birt lakásnak 1890. évi november 1-től bérbeadása iránt folyó év szeptember hó 22-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár az I. emeleti lakásra nézve egy évre 400 frt. a II. emeleti lakásra nézve pedig egy évre 250 frt.

Bánompénzű létéendő a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1890. évi szeptemb. hó 9-én tartott üléséből.

Kiadta:
Kádas Kálmán,
aljegyző.